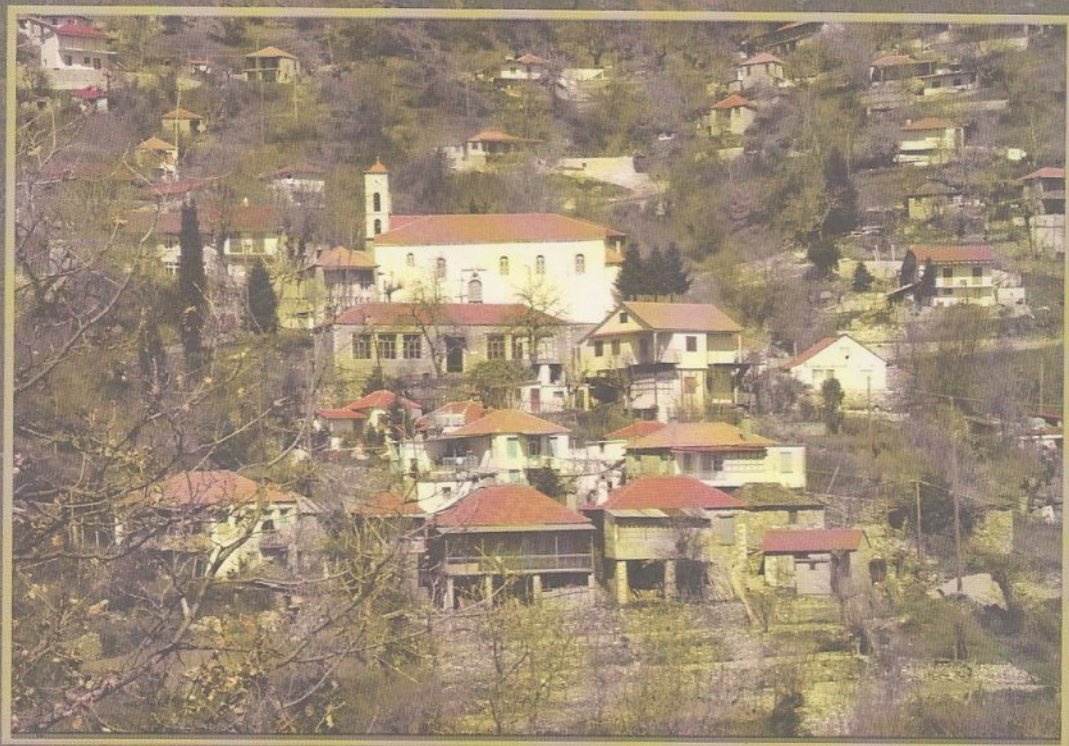

Φώτης Ν. Αρκαδόπουλος

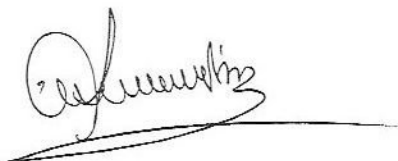
Η ΚΟΝΙΣΚΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

Ιστορικά - Λαογραφικά - Σύμμεικτα

ΕΚΔΟΣΗ Ι.Λ.Ε.Κ. - ΚΟΝΙΣΚΑ 2007

Κάθε γνήσιο αντίτυπο φέρει την υπογραφή του συγγραφέα

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Φωτίης Ν. Αρκαδοπούλου', with a long horizontal flourish extending to the right.

© ΦΩΤΗΣ Ν. ΑΡΚΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Λεωνιδίου 21 Κηφισιά Αττικής
Τηλ.: 210 6205094

I.S.B.N. 978-960-89894-0-5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Πρόλογος Ιστορικής Λαογραφικής Εταιρείας Κόνισκας (Ι.Λ.Ε.Κ.)	9
Προλογικό Σημείωμα, Αθανασίου Παλιούρα	11
Πρόλογος Συγγραφέα	13
Συντομογραφίες	16

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΚΟΝΙΣΚΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ

1. Γεωγραφική θέση - Εδαφολογικά στοιχεία	19
2. Ετυμολογία του ονόματος	21
3. Αναδρομή στο παρελθόν	22
4. Η ίδρυση του χωριού. Αρχαιότητες	24
5. Κόνισκα και αρχαία Αιτωλία	28
6. Παλαιά θέση του χωριού	28
7. Οι παλιότερες γραπτές πηγές για την Κόνισκα	29
8. Διοικητική υπαγωγή της Κόνισκας	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΣΚΑ - ΔΡΟΜΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

1. Δήμος Παρευνητών	37
2. Κόνισκα και Απόκουρο	53
3. Η επικοινωνία των Κονισκίων στις παλιότερες εποχές με την Ναυπακτία και το Κεφαλόβρυσσο (Θέρμο)	55

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΠΡΟΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

1. Τα κρυσφύγετα των Κονισκίων	61
2. Κρύπτες πολυτίμων αντικειμένων.	64
3. Ζαρίφης ο Κωνσταντινοπολίτης	64
4. Η μάχη με τον Αλή Τεπελενλή	66
5. Η δολοφονία του καπετάν Γιώργου Σφαλτού και ο ενταφιασμός του στα Κάτω Αλημπίστα της Κόνισκας	69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ**ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ**

1. Η μάχη του Βραχωρίου (Αγρινίου) και η συμμετοχή Κονισκίων σ' αυτήν	73
2. Η Κόνισκα υπό τις οδηγίες του οπλαρχηγού Γιαννάκη Γιολδάση	74
3. Η εκλογή επιστάτου στην επαρχία Κραβάρων	76
4. Η εκστρατεία του Μουσταφά πασά Σκόδρας	76
5. Η μάχη της Κόνισκας κατά τον Απρίλιο 1825	78
6. Η δολοφονία του Γιάννη Βαίτσα	80
7. Η μάχη στη θέση Κωτσή Πουρνάρι	81

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ**ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ, ΦΟΝΕΥΘΕΝΤΕΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗΘΕΝΤΕΣ**

1. Κονισκιώτες αγωνιστές 1821	83
2. Τιμηθέντες με διάφορα αριστεία για την προσφορά τους στον απελευθερωτικό αγώνα	92
3. Φονευθέντες Κονισκιοί στους διαφόρους πολέμους ως και θανόντες εν υπηρεσία	93

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

**Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΚΟΝΙΣΚΙΩΝ ΣΤΑ ΚΟΙΝΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥΣ
ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ**

1. Η συμμετοχή στην συνέλευση των προκριτοδημογερόντων της επαρχίας Κραβάρων	97
2. Συνάθροιση των κατοίκων της Κόνισκας την 19-5-1829	98
3. Κατάλογοι ονομαστικοί Κονισκίων, που είχαν τα προσόντα ενόρκου	101

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ**Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΣΚΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ**

1. Ενέργειες για την ίδρυση σχολείων	107
2. Το πρώτο Δημοτικό σχολείο της Κόνισκας. Λειτουργία του. Προβλήματα	112
3. Το νέο Δημοτικό σχολείο της Κόνισκας	120
4. Τα Ελληνικά σχολεία στα οποία φοιτούσαν Κονισκιοί μαθητές. Το Ελληνικό σχολείο της Κόνισκας	123

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΤΗΣ ΚΟΝΙΣΚΑΣ - ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΙΕΡΕΙΣ ΚΑΙ ΙΕΡΟ-
ΨΑΛΤΕΣ

1. Οι Εκκλησίες	
α. Άγιος Νικόλαος	131
β. Άγιος Δημήτριος	134
γ. Παναγία (Κοίμηση της Θεοτόκου)	137
δ. Αγία Παρασκευή	138
ε. Άγιος Ιωάννης ή Αγιαννάκης	138
στ. Άγιος Γεώργιος	138
ζ. Άγιοι Ανάργυροι	138
η. Προφήτης Ηλίας	139
θ. Μεταμόρφωση του Σωτήρος	139
ι. Άγιος Παντελεήμων	139
ια. Αγ. Ιωάννης	139
ιβ. Αγία Μαρίνα	140
ιγ. Αγία Τριάδα	140
2. Διατελέσαντες ιερείς και Ιεροψάλτες	140

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΝΙΣΚΑΣ

1. Η πληθυσμιακή κίνηση της Κόνισκας. Για Ρουμανία (Βλαχιά), Ρωσία και Η.Π.Α.	143
2. Επιστρέψαντες από Η.Π.Αμερικής για να υπηρετήσουν την πατρίδα κατά τους πολέμους 1912-1913	147
3. Υπηρετήσαντες Κονίσκιοι στις ένοπλες δυνάμεις των Η.Π.Α.	148
4. Αποβιώσαντες στις Η.Π. Αμερικής	148
5. Κοινωφελή έργα, που έγιναν στην Κόνισκα με χρήματα των ξενιτευθέντων στις Η.Π.Α.	149
6. Κοινωνικές δραστηριότητες Κονισκίων της Αμερικής	150

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΛΑΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

1. Προλεγόμενα	151
2. Άτιτλα παλαιά έγγραφα	152
3. Συμβολαιογραφικές πράξεις Ειρηνοδικείου Ναυπάκτου	153
4. Συμβολαιογραφικές πράξεις Ειρηνοδικείου Κραβάρων	155
5. Συμβολαιογραφικές πράξεις Ειρηνοδίκου και Συμβολαιογράφου Προσχίου	162
6. Συμβολαιογραφικές πράξεις Ειρηνοδίκου και Συμβολαιογράφου Κουρήτιδος	182
7. Εκθέσεις αναγκαστικών κατασχέσεων και πλειστηριασμών	199
8. Προσημειώσεις, αγωγές, δικαστικές αποφάσεις κλπ.	208

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

1. Κατάλογος αρρένων Κονισκίων, γεννηθέντων μέχρι το έτος 1914	219
2. Κατάλογος των Κονισκίων στο δημόσιο και τις επιστήμες	269

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΣΧΟΛΙΕΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ

1. Η σπορά	283
2. Το θέρισμα και το αλώνισμα των σταριών	284
3. Η παραγωγή καλαμποκιού, το ξεφύκι και το καλαμποκόψωμο	286
4. Άλλα γεωργικά προϊόντα	290
5. Πως και πότε καταστράφηκαν οι λογγές και οι μύλοι των Κονισκιωτών στο Φίδαρη	291
6. Η παραγωγή μεταξιού	293
7. Η άρδευση των χωραφιών	295
8. Το μέτρημα του νερού	302
9. Η διανομή του νερού	302
10. Η κτηνοτροφία. Η ζωή των κτηνοτρόφων στις ψηλές κορφές και το ξεχασμένο πανηγύρι της Ανάληψης	307
11. Το απόκομμα των αμνοεριφίων και τα παραδοσιακά γαλακτοκομικά προϊόντα ..	309
12. Μερικά από τα προβλήματα με τα αιγοπρόβατα	314

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

1. Παλαιοί οργανοπαίχτες	317
2. Παραδοσιακοί χτιστάδες	319
3. Πριονάδες (χειριστές χειροκίνητων πριονιών)	319
4. Παραδοσιακοί σιδηρουργοί	320
5. Κασσιτερωτές	320
6. Φανοποιοί	321
7. Παλαιοί Ελληνορράπτες	321
8. Σκουφάδες	322
9. Νεότεροι ραφτάδες (Φραγκορράφτες)	322
10. Μονοχιστές χοίρων	322
11. Τσαγκάρηδες	322
12. Κουρείς	323
13. Κατασκευαστές καμπανών	323
14. Ταινιοκαζάζηδες	323

15. Παραδοσιακοί Ξυλουργοί	323
16. Σακκάδες	324
17. Μυλωνάδες	324

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

1. Η ουροδόχος κύστη των χοίρων	325
2. Η τραμπάλα	325
3. Ο στρίβουλας	326
4. Οι κούνιες	326
5. Το κυνηγητό	326
6. Τα κότσια	326
7. Η τριότα, η εννιάρα και η δωδεκάρα	327
8. Πόσα αστέρια έχει ο ουρανός	328
9. Άλλα παιχνίδια	328

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

1. Διάφορα ήθη και έθιμα των απόκρεων και των εορτών του Πάσχα	329
2. Τα κάλαντα του Λαζάρου και της Μ. Παρασκευής	331
3. Το έθιμο κατά την περιφορά του Επιταφίου	332
4. Τα χειροποίητα κεριά	333
5. Η προικοδότηση των κοριτσιών	334
6. Ήθη και έθιμα του κύκλου της ζωής	340
α) Η πορεία προς το γάμο	340
β) Τα αρραβωνήσια	341
γ) Ο γάμος στην Κόνισκα κατά την περίοδο 1900-1930	342
δ) Η απόκτηση παιδιών	349
ε) Ο τοκετός	350
στ) Η λοχεία	351
ζ) Οι φροντίδες των νεογνών	351
η) Τα βαφτίσια	354
θ) Ο θάνατος	355

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΟΞΑΣΙΕΣ

1. Η σφαγή των χοίρων	357
2. Η Παναγία η Πολυσπορίτισσα	357
3. Τα κρούσταλλα των πάγων	357

4. Η γιορτή του Αγ. Μάρκου	358
5. Σφαχτά στην Πάναγία την Προυσιώτισσα	358
6. Η γιορτή του Αγ. Τρύφωνα του μάρτυρα	359
7. Η πρωτομαρτιά	359
8. Πρώτη φορά στο μύλο	359
9. Η χαλαζόπτωση	359
10. Οι λεχώνες	359
11. Το αλώνισμα των σταριών	359
12. Οι ωμοπλάτες των ζώων	360
13. Η καταπολέμηση των κοριών	360

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΤΑ ΓΙΑΤΡΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

1. Πόνος στ' αυτιά και τα κηροπάνια	361
2. Τα κλύσματα	362
3. Φακίδες και βερβερίτσες (σάρκινα μικροεξογκώματα) στα χέρια και στα πόδια	362
4. Ο πονόδοντος	362
5. Ο σκρούμπος και τα συγκάματα των μικρών παιδιών	363
6. Το κόψιμο της χρυσής	363
7. Τα πάκια	363
8. Στραμπουλήγματα	363
9. Ο καρκαλιάς	364
10. Η θεραπεία των λουθουναριών	364
11. Οι αρθρίτιδες	364

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ

1. Τοπωνύμια	367
2. Παραδοσιακά Δημοτικά Τραγούδια	374
3. Μάθε παιδί μου γράμματα	377
4. Παντοτεινός επαναπατρισμός	387
5. Ο Μήτρος Σουράφλης και τα πειραχτήρια της Κόνισκας	397
6. Ένας Κονισκιώτης αναζητεί ηγούμενο	399
7. Το ιστορικό της Μεγάλης Πλαγιάς	400
8. Λίγα για τον Άννινο και την ιστορία του	401
9. Οι ληστείες της Κόνισκας	402
10. Η ετυμολογία των επωνύμων Κολονέλος και Μώκος	404
11. Απάντημα φαντασμάτων	404
12. Η καταστροφή του Καρβουνιάρη	405
13. Γεώργιος Μπαϊμπάς του Ιωάννου	406
14. Ο μπάρμπα Γιώργος, ο αξέχαστος αγωγιάτης της Κόνισκας	408

15. Παπα-Πάνος Ιωάννου Παναγιωτόπουλος	414
16. Νικόλαος Παπα-Μαρούκας του Κων/νου	417
17. Ιωάννης Πανόπουλος του Δημητρίου	418
18. Οι μακροβιότεροι Κονισκιώτες που απεβίωσαν την περίοδο 1902-1920	420
19. Σταθμός χωρ/κής Κονίσκης	421
20. Επιθεωρητής Καρατσάλος Γρηγόριος του Ματθαίου	422
21. Αντώνιος Γ. Κρέτσης, 23 χρόνια από το θάνατό του	423
22. Αριστοτέλης Παπασημάκης του Χρήστου	425
23. Σύλλογοι και Σωματεία της Κόνισκας	426
24. Διπλατανιώτικα	429
α) Διπλατανιώτες αγωνιστές του 1821	429
β) Κατάλογος αρρένων Διπλατανιωτών, γεννηθέντων μέχρι και το έτος 1898	430
Βιογραφικό Σημείωμα	435
Βιβλιογραφία	437
Περιεχόμενα	441